EUROOPA PARLAMENT

2004 *2009*

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

2006/0158(CNS)

3.2.2009

*

RAPORTI PROJEKT

Nõukogu raamotsuse eelnõu Euroopa Liidu liikmesriikides vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta järelevalvemeetmete rakendamise otsuste kui kohtueelse kinnipidamisega seotud alternatiivse võimaluse suhtes (17002/2008 – C6-0009/2009 – 2006/0158(CNS))

(Uuesti konsulteerimine)

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

Raportöör: Ioannis Varvitsiotis

Kasutatud tähised

*	nõuandemenetlus *antud häälte enamus*
**I	koostöömenetlus (esimene lugemine) *antud häälte enamus*
**II	koostöömenetlus (teine lugemine) *antud häälte enamus ühise seisukoha heakskiitmiseks, parlamendi liikmete häälteenamus ühise seisukoha tagasilükkamiseks või muutmiseks*
***	nõusolekumenetlus *parlamendi liikmete häälteenamus, v.a EÜ asutamislepingu artiklites 105, 107, 161 ja 300 ning ELi lepingu artiklis 7 toodud juhtudel*
***I	kaasotsustamismenetlus (esimene lugemine) *antud häälte enamus*
***II	kaasotsustamismenetlus (teine lugemine) *antud häälte enamus ühise seisukoha heakskiitmiseks, parlamendi liikmete häälteenamus ühise seisukoha tagasilükkamiseks või muutmiseks*
***III	kaasotsustamismenetlus (kolmas lugemine) *antud häälte enamus ühise teksti heakskiitmiseks*

(Märgitud menetlus põhineb komisjoni esitatud õiguslikul alusel.)

Õigusloomega seotud teksti muudatusettepanekud

Euroopa Parlamendi muudatusettepanekutes märgistatakse muudetud tekst ***paksus kaldkirjas***. Kui Euroopa Parlament soovib muutmisakti puhul muuta olemasolevat sätet, mida komisjoni ettepanekus ei muudeta, märgistatakse muutmata jäävad tekstiosad **paksus kirjas**. Välja jäetav tekstiosa tähistatakse sümboliga [...]. *Tavalises kaldkirjas* märgistus on mõeldud asjaomastele osakondadele abiks lõpliku teksti ettevalmistamisel ja tähistab neid õigusakti osi, mille kohta on tehtud parandusettepanek lõpliku teksti vormistamiseks (nt ilmselged vead või väljajätmised mõnes keeleversioonis). Selliste parandusettepanekute puhul on vaja vastavate osakondade nõusolekut.

SISUKORD

lehekülg

EUROOPA PARLAMENDI ÕIGUSLOOMEGA SEOTUD RESOLUTSIOONI PROJEKT ..5

SELETUSKIRI 19

EUROOPA PARLAMENDI ÕIGUSLOOMEGA SEOTUD RESOLUTSIOONI PROJEKT

nõukogu raamotsuse eelnõu kohta, mis käsitleb Euroopa Liidu liikmesriikides vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamist järelevalvemeetmete rakendamise otsuste kui kohtueelse kinnipidamisega seotud alternatiivse võimaluse suhtes (17002/2008 – C6-0009/2009 – 2006/0158(CNS))

(Nõuandemenetlus – uuesti konsulteerimine)

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse nõukogu eelnõu (17002/2008);

– võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (KOM(2006)0468);

– võttes arvesse oma 7. novembri 2007. aasta seisukohta[1];

– võttes arvesse ELi lepingu artikli 34 lõike 2 punkti b;

– võttes arvesse ELi lepingu artikli 39 lõiget 1, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C6-0009/2009);

– võttes arvesse kodukorra artikleid 93 ja 51 ning artikli 55 lõiget 3;

– võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit (A6-0000/2009),

1. kiidab nõukogu eelnõu muudetud kujul heaks;

2. palub nõukogul teksti vastavalt muuta;

3. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatseb Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti muuta;

4. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatseb eelnõu oluliselt muuta või selle teise tekstiga asendada;

5. juhul kui käesolevat eelnõu enne Lissaboni lepingu jõustumist vastu ei võeta, on otsustanud käsitleda kõiki tulevasi ettepanekuid kiirmenetluse korras tihedas koostöös liikmesriikide parlamentidega;

6. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

[1] Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2007)0551.

Muudatusettepanek 1

Nõukogu eelnõu
Põhjendus 13 a (uus)

Muudatusettepanek

(13 a) Euroopa järelevalvekorralduse rikkumise korral võib väljaandev asutus otsustada välja anda Euroopa vahistamismääruse kahtlustatava isiku üleandmiseks järelevalvekorralduse välja andnud riigile. Sellistel asjaoludel, mis peaksid rangelt piirduma käesoleva raamotsuse kohaldamisega, hõlmab nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/584/JSK kõiki süütegusid, millega seoses Euroopa järelevalvekorraldus võidakse välja anda.

Or. en

Selgitus

On oluline selgitada ja rõhutada, et Euroopa vahistamismäärus hõlmab kõiki süütegusid ainult Euroopa järelevalvekorralduse rakendamise korral. Euroopa vahistamismääruse üldist kohaldamisala ei laiendata.

Muudatusettepanek 2

Nõukogu eelnõu
Põhjendus 17 a (uus)

Muudatusettepanek

(17 a) Euroopa Komisjon peaks esimesel võimalusel esitama ettepaneku õigusakti kohta, milles käsitletakse menetluslikke tagatisi kriminaalmenetlustes.

Or. en

Selgitus

Tõhususe tagamiseks tuleb iga vastastikusel tunnustamisel põhinevat õigusakti täiendada

järjepidevate ja tõhusate menetluslike tagatistega.

Muudatusettepanek 3

Nõukogu eelnõu
Artikkel 2 – lõige 2 a (uus)

Muudatusettepanek

2 a. Käesolevas raamotsuses peetakse mitteresidendiks isikut, kelle seaduslik ja alaline registreeritud elukoht on mõnes muus liikmesriigis kui menetlust läbiviivas liikmesriigis.

Or. en

Selgitus

Elukoha määratluse täpsustamine tundub asjakohane.

Muudatusettepanek 4

Nõukogu eelnõu
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt a

Nõukogu ettepanek	*Muudatusettepanek*
a) „järelevalvemeetmete rakendamise otsus" – otsuse teinud riigi pädeva ***asutuse*** täitmisele pööratav otsus, mis on kriminaalmenetluse käigus tehtud kooskõlas selle riigi õigusaktide ja menetlustega ning millega määratakse füüsilisele isikule kohtueelse kinnipidamise asemel üks või mitu järelevalvemeedet;	a) „järelevalvemeetmete rakendamise otsus" – otsuse teinud riigi pädeva ***õigusasutuse*** täitmisele pööratav otsus, mis on kriminaalmenetluse käigus tehtud kooskõlas selle riigi õigusaktide ja menetlustega ning millega määratakse füüsilisele isikule kohtueelse kinnipidamise asemel üks või mitu järelevalvemeedet;

Or. en

Selgitus

Üks kõige olulisemaid menetluslikke tagatisi on see, et isikuvabadust puudutavaid otsuseid peaksid tegema üksnes õigusasutused. Sama põhimõtet järgiti komisjoni ettepanekus.

Muudatusettepanek 5

Nõukogu eelnõu
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt d a (uus)

Muudatusettepanek

(d a) „otsuse teinud riigi pädev asutus" on kohus, kohtunik, uurija või prokurör, kellele siseriikliku õigusega on antud volitused järelevalvemeetmete rakendamise otsuse tegemiseks;

Or. en

Selgitus

Üks kõige olulisemaid menetluslikke tagatisi on see, et isikuvabadust puudutavaid otsuseid peaksid tegema üksnes õigusasutused. Sama põhimõtet järgiti komisjoni ettepanekus.

Muudatusettepanek 6

Nõukogu eelnõu
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt d b (uus)

Muudatusettepanek

(d b) „täidesaatva riigi pädev asutus" on kohus, kohtunik, uurija või prokurör, kellele siseriikliku õigusega on antud volitused järelevalvemeetmete rakendamise otsuse täitmiseks ja selle jälgimiseks.

Or. en

Selgitus

Üks kõige olulisemaid menetluslikke tagatisi on see, et isikuvabadust puudutavaid otsuseid peaksid tegema, täitma ja nende täitmist jälgima üksnes õigusasutused, s.t kohtunikud, uurijad või prokurörid. Sama põhimõtet järgiti komisjoni ettepanekus.

Muudatusettepanek 7

Nõukogu eelnõu
Artikkel 6 – lõige 2

Nõukogu ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Erandina lõikest 1 ja ilma et see piiraks lõike 3 kohaldamist võivad liikmesriigid käesoleva raamotsuse alusel otsuseid tegevateks pädevateks asutusteks määrata asutused, mis ei ole õigusasutused, tingimusel et asjaomastel asutustel on pädevus võtta samalaadseid otsused vastavalt oma siseriiklikele õigusaktidele ja menetlustele.	***välja jäetud***

Or. en

Selgitus

See säte tuleks välja jätta, et tekst oleks kooskõlas artiklit 4 käsitlevate muudatusettepanekutega.

Muudatusettepanek 8

Nõukogu eelnõu
Artikkel 9 – lõige 1

Nõukogu ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Järelevalvemeetmete rakendamise otsuse võib edastada selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus on isiku seaduslik ja alaline elukoht, juhul kui isik, keda on asjaomastest meetmetest teavitatud, on nõus kõnealusesse riiki tagasi pöörduma.	1. Järelevalvemeetmete rakendamise otsuse võib edastada selle liikmesriigi pädevale asutusele, kus on isiku seaduslik ja alaline elukoht, juhul kui isik, keda on ***talle arusaadavas keeles*** asjaomastest meetmetest ***täpselt*** teavitatud, on nõus kõnealusesse riiki tagasi pöörduma.

Or. en

Selgitus

Menetluslikke tagatisi käsitleva laiaulatusliku õigusakti vastuvõtmiseni oleks asjakohane kehtestada järelevalvemeetmete rakendamiseks vähemalt minimaalsed menetluslikud tagatised ning eelkõige kahtlustatava isiku õigus saada täpset teavet talle arusaadavas keeles.

Muudatusettepanek 9

Nõukogu eelnõu
Artikkel 13 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Kohandatud järelevalvemeetmed ei või olla rangemad kui esialgselt määratud järelevalvemeetmed.	2. Kohandatud järelevalvemeetmed ***on üksnes tehnilist laadi ja nendega ei kehtestata kahtlustatavale isikule lisakohustusi. Need*** ei või olla rangemad kui esialgselt määratud järelevalvemeetmed.

Or. en

Selgitus

Tuleks täpsustada, et täideviiv asutus ei saa väljaandva asutuse poolt määratud kohustustele muid kohustusi lisada. Täideviiv asutus saab teha Euroopa järelevalvekorralduse puhul ainult tehnilisi kohandusi.

Muudatusettepanek 10

Nõukogu eelnõu
Artikkel 14 – lõige 1

Nõukogu ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Käesoleva raamotsuse alusel ja teo kahepoolset karistatavust kontrollimata toimub järelevalvemeetmete rakendamise otsuse tunnustamine järgmiste süütegude puhul, nagu need on otsuse teinud riigi õigusaktides määratletud, ja juhul, kui need on otsuse teinud riigis karistatavad vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava meetmega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt kolm aastat: ***– kuritegelikus ühenduses osalemine;*** ***– terrorism;*** ***– inimkaubandus;*** ***– laste seksuaalne ärakasutamine ja lapsporno;***	***välja jäetud***

– narkootiliste ja psühhotroopsete ainete salakaubavedu;
– ebaseaduslik relvade, laskemoona ja lõhkeainetega kauplemine;
– korruptsioon;
− pettus, sealhulgas pettus, mis mõjutab Euroopa ühenduste finantshuve 26. juuli 1995. aasta Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse konventsiooni tähenduses;
– kuritegelikul teel saadud tulu rahapesu;
– rahavõltsimine, sealhulgas eurode võltsimine;
– arvutikuriteod;
– keskkonnakuriteod, sealhulgas ebaseaduslik kauplemine ohustatud looma- ja taimeliikide ning taimesortidega,
– ebaseaduslikule sissesõidule ja riigisviibimisele kaasaaitamine;
– tahtlik tapmine, raske kehavigastuse tekitamine;
– ebaseaduslik kauplemine inimorganite ja -kudedega;
– inimröövv, ebaseaduslik vabadusevõtmine ja pantvangi võtmine;
– rassism ja ksenofoobia;
– organiseeritud või relvastatud röövimine;
– kultuuriväärtuste, sealhulgas antiik- ja kunstiesemete salakaubavedu;
– kelmus;
– väljapressimine ja raha väljapressimine;
– toodete võltsimine ja piraatkoopiate valmistamine;
– haldusdokumentide võltsimine ja nendega kauplemine;
– maksevahendite võltsimine;
– ebaseaduslik kauplemine hormoonpreparaatide ja muude kasvukiirendajatega;
– tuumamaterjalide ja radioaktiivsete ainete salakaubavedu;
– varastatud sõidukitega kauplemine;
– vägistamine;
– süütamine;
– Rahvusvahelise Kriminaalkohtu kohtualluvusse kuuluvad kuriteod;

– õhusõiduki või laeva kaaperdamine;
– sabotaaž.

Or. en

Selgitus

As this framework decision aims to apply the least coercive measures to suspects who would otherwise most likely be subject to the application of a prison pre-trial measure, it makes no sense to make the recognition and execution of the decision on supervision measures subject to the verification of the dual criminality. In fact, Article 14, excluding the verification of dual criminality for the categories of offences listed, implicitly, allows a ground for refusal based on the lack of dual criminality for all the offences not included in the list. This would concretely result in a worse treatment of the suspect as in case of lack of dual criminality it would be more likely that he/she would be subject to provisional detention instead of a non detentive measure applied in a Member States where that behaviour is not punishable. Moreover, fixing the threshold for the exclusion of the verification of dual criminality in three years would mean leaving out of the scope of Paragraph 1 the cases which are likely to be more frequent: less serious crime. Finally, the verification of double criminality should gradually disappear from instruments founded on mutual recognition. The provision which this amendment removes is a step in the opposite direction and was not envisaged in the European Commission proposal.

Muudatusettepanek 11

Nõukogu eelnõu
Artikkel 14 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Tegutsedes ühehäälselt ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga Euroopa Liidu lepingu artikli 39 lõikes 1 sätestatud tingimustel, võib nõukogu alati otsustada lisada lõikes 1 sisalduvale nimekirjale muid süüteoliike. Nõukogu otsustab, pidades silmas käesoleva raamotsuse artikli 27 alusel esitatud aruannet, kas nimekirja tuleks täiendada või muuta.	***välja jäetud***

Or. en

Selgitus

See säte tuleks välja jätta, et tekst oleks kooskõlas teiste artiklit 14 käsitlevate muudatusettepanekutega.

Muudatusettepanek 12

Nõukogu eelnõu
Artikkel 14 – lõige 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. Lõikes 1 nimetamata süütegude osas võib täidesaatev riik järelevalvemeetmete rakendamise otsust tunnustada tingimusel, et otsuse aluseks olev tegu on ka täidesaatva riigi õigusaktide alusel süütegu selle koosseisu tunnustest või kirjeldusviisist olenemata.	***välja jäetud***

Or. en

Selgitus

See säte tuleks välja jätta, et tekst oleks kooskõlas teiste artiklit 14 käsitlevate muudatusettepanekutega.

Muudatusettepanek 13

Nõukogu eelnõu
Artikkel 14 – lõige 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
4. Põhiseadusest tulenevatel põhjustel võivad liikmesriigid käesoleva raamotsuse vastuvõtmisel teatada nõukogu peasekretariaadile saadetud avalduses, et ei kohalda lõiget 1 mõne nimetatud lõikes loetletud süüteo või kõigi nimetatud lõikes loetletud süütegude suhtes. Iga sellise avalduse võib igal ajal tagasi võtta. Nimetatud avaldused või nende tagasivõtmine avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas.	***välja jäetud***

Or. en

Selgitus

See säte tuleks välja jätta, et tekst oleks kooskõlas teiste artiklit 14 käsitlevate muudatusettepanekutega.

Muudatusettepanek 14

Nõukogu eelnõu
Artikkel 15 – lõige 1 – punkt d

Nõukogu ettepanek	*Muudatusettepanek*
(d) järelevalvemeetmete rakendamise otsus on artikli 14 lõikes 3 nimetatud juhtudel ja juhul, kui täidesaatev riik on artikli 14 lõikes 1 nimetatud juhtudel esitanud artikli 14 lõike 4 kohase avalduse, seotud tegudega, mis täidesaatva riigi õigusaktide alusel ei ole süüteod; maksude, tollimaksude ja rahavahetustehingute puhul ei saa siiski keelduda otsuse täitmisest põhjusel, et täidesaatva riigi õigusaktidega ei ole kehtestatud samasuguseid makse või et neis ei ole samasuguseid maksu-, tollimaksu- või rahavahetustehingute alaseid sätteid nagu otsuse teinud riigi õigusaktides;	***välja jäetud***

Or. en

Selgitus

See säte tuleks välja jätta, et tekst oleks kooskõlas artiklit 14 käsitlevate muudatusettepanekutega.

Muudatusettepanek 15

Nõukogu eelnõu
Artikkel 21 – lõige 1

Nõukogu ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Kui otsuse teinud riigi pädev asutus on teinud vahistamismääruse ***või mis tahes muu samaväärse mõjuga täitmisele pööratava kohtuotsuse***, antakse isik üle kooskõlas Euroopa vahistamismäärust käsitleva raamotsusega.	1. Kui otsuse teinud riigi pädev asutus on ***järelevalvemeetmete rikkumise korral*** teinud vahistamismääruse, antakse isik üle kooskõlas Euroopa vahistamismäärust käsitleva raamotsusega.

Or. en

Selgitus

2007. aastal esitatud arvamuse koostaja viitas selgesõnaliselt järelevalvemeetmete rikkumise juhtudele ja vajadusele vältida Euroopa vahistamismäärusega paralleelse üleandmissüsteemi loomist. Viide Euroopa vahistamismäärusele on seetõttu väga teretulnud.

Muudatusettepanek 16

Nõukogu eelnõu
Artikkel 21 – lõige 3

Nõukogu ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. Iga liikmesriik võib teavitada käesoleva raamotsuse ülevõtmisel või hiljem nõukogu peasekretariaati sellest, et tehes otsuse asjaomase isiku üleandmise kohta otsuse teinud riigile, kohaldab ta ka Euroopa vahistamismäärust käsitleva raamotsuse artikli 2 lõiget 1.	***välja jäetud***

Or. en

Selgitus

Käesoleva õigusakti eesmärki arvestades tuleks hõlmata kõiki süütegusid ilma künnist seadmata.

Muudatusettepanek 17

Nõukogu eelnõu
Artikkel 21 – lõige 4

Nõukogu ettepanek	*Muudatusettepanek*
4. Nõukogu peasekretariaat teeb eelmise lõike kohaselt saadud teabe kättesaadavaks kõikidele liikmesriikidele ja komisjonile.	***välja jäetud***

Or. en

Selgitus

See säte tuleks välja jätta, et tekst oleks kooskõlas artiklit 21 käsitlevate muudatusettepanekutega.

Muudatusettepanek 18

Nõukogu eelnõu
I lisa – tunnistuse lahter f – punkt 2

Nõukogu ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Kui punktis l osutatud arvatavalt toimepandud kuritegu (kuriteod) vastab (vastavad) ühele või mitmele järgmisele arvatavalt toimepandud kuriteole, nagu need on määratletud vastavalt otsuse teinud riigi õigusaktidele ja mille eest otsuse teinud riigis karistatakse vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava meetmega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt kolm aastat, märgistada vastav(ad) kastike(sed): ***– kuritegelikus ühenduses osalemine;*** ***– terrorism;*** ***– inimkaubandus;*** ***– laste seksuaalne ärakasutamine ja lapsporno;*** ***– narkootiliste ja psühhotroopsete ainete salakaubavedu;*** ***– ebaseaduslik relvade, laskemoona ja lõhkeainetega kauplemine;***	***välja jäetud***

– korruptsioon;
− pettus, sealhulgas pettus, mis mõjutab Euroopa ühenduste finantshuve 26. juuli 1995. aasta Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse konventsiooni tähenduses;
– kuritegelikul teel saadud tulu rahapesu;
– rahavõltsimine, sealhulgas eurode võltsimine;
– arvutikuriteod;
– keskkonnakuriteod, sealhulgas ebaseaduslik kauplemine ohustatud looma- ja taimeliikide ning taimesortidega;
– ebaseaduslikule sissesõidule ja riigisviibimisele kaasaaitamine;
– tahtlik tapmine, raske kehavigastuse tekitamine;
– ebaseaduslik kauplemine inimorganite ja -kudedega;
– inimröövv, ebaseaduslik vabadusevõtmine ja pantvangi võtmine;
– rassism ja ksenofoobia;
– organiseeritud või relvastatud röövimine;
– kultuuriväärtuste, sealhulgas antiik- ja kunstiesemete salakaubavedu;
– kelmus;
– väljapressimine ja raha väljapressimine;
– toodete võltsimine ja piraatkoopiate valmistamine;
– haldusdokumentide võltsimine ja nendega kauplemine;
– maksevahendite võltsimine;
– ebaseaduslik kauplemine hormoonpreparaatide ja muude kasvukiirendajatega;
– tuumamaterjalide ja radioaktiivsete ainete salakaubavedu;
– varastatud sõidukitega kauplemine;
– vägistamine;
– süütamine;
– Rahvusvahelise Kriminaalkohtu kohtualluvusse kuuluvad kuriteod;
– õhusõiduki või laeva kaaperdamine;
– sabotaaž.

Or. en

Selgitus

See säte tuleks välja jätta, et tekst oleks kooskõlas artiklit 14 käsitlevate muudatusettepanekutega.

Muudatusettepanek 19

Nõukogu eelnõu
I lisa – tunnistuse lahter f – punkt 3

Nõukogu ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. Kui punktis 1 märgitud väidetavalt toimepandud kuritegu (kuriteod) ei ole loetletud punktis 2 või kui otsus ja tunnistus edastatakse liikmesriiki, kes on teatanud, et kontrollib teo kahepoolset karistatavust (raamotsuse artikli 14 lõige 4), esitada asjaomase arvatavalt toimepandud kuriteo (asjaomaste arvatavalt toimepandud kuritegude) täielik kirjeldus:	***välja jäetud***

Or. en

Selgitus

See säte tuleks välja jätta, et tekst oleks kooskõlas artiklit 14 käsitlevate muudatusettepanekutega.

SELETUSKIRI

Nagu juba rõhutatud esimeses arvamuses kõnealuse õigusloomega seotud ettepaneku kohta, peetakse kohtueelset kinnipidamist erakorraliseks meetmeks, mida peab rangelt kaaluma vabaduse ja süütuse presumptsiooni õiguse[1] vastu. See ei või kunagi olla kohustuslik ja seda ei või kasutada karistuse kohaldamise eesmärgil[2]. Järelikult tuleks kohtueelses etapis kõige laialdasemalt kasutada vabadusekaotuseta järelevalvemeetmeid.

Vabadusekaotust võib kohtueelses etapis kohaldada põhimõtteliselt üksnes äärmusliku abinõuna, et hoida ära kolme tüüpilise ohu realiseerumine: põgenemise oht, tõendite varjamise oht ja uue võimaliku õiguserikkumise toimepanemise oht.

Euroopa ühtsel sisepiirideta õigusel rajaneval alal tuleb võtta meetmeid, et tagada kohtuistungi toimumise riigis mitteresidendist kahtlustatava isiku ja residendist kahtlustatava isiku võrdne kohtlemine.

Ometi ei saanud siiani rakendatavaid kohtueelse kinnipidamise alternatiivseid meetmeid piiriüleselt tunnustada, kuna puudus konkreetne vastastikuse tunnustamise alane õigusakt ning selle tulemuseks oli üksikisikute õiguste kohtuliku kaitse takistamine.

Esineb selge ebavõrdse kohtlemise oht kahe elanikkonnarühma vahel – ELi kodanikud, kes ei ole residendid liikmesriigi territooriumil, kus neid kahtlustatakse süüteo toimepanemises, ning ELi kodanikud, kes on residendid. Veelgi enam, seda võib samuti vaadelda takistusena isikute vabale liikumisele.

Eespool toodut arvestades toetab raportöör kindlalt kõnealuse õigusakti vastuvõtmist, mis võimaldab kohtueelsete järelevalvekorralduste vastastikust tunnustamist. Kõnealune õigusakt julgustaks pädevaid riiklikke ametiasutusi ELi mitteresidente kohtueelses menetluses põgenemise ohu tõttu mitte kinni pidama, vaid lubama neil pöörduda tagasi liikmesriiki, mis on nende seaduslikuks ja alaliseks elukohaks.

Selles kontekstis tervitab raportöör teksti muutmist selliselt, et arvesse on võetud raportööri ettepanek laiendada raamotsuse kohaldamisala ning lisada sellesse kahtlustatava võimalus taotleda otsuse teinud riigi pädevalt asutuselt järelevalvekorralduse edastamist sellele liikmesriigile, kus ta alaliselt ja seaduslikult elab. Edasi selgitab raportöör elukoha mõistet. Ettepaneku eesmärgi kontekstis on üliolu luline mitte võrdsustada elukoha tähendust „püsiva”

---

[1] Euroopa Liidu lepingu artikli 6 lõikes 2 sätestatakse, et liit austab põhiõigusi kui ühenduse õiguse üldpõhimõtteid, nagu need on tagatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga (ECHR, 1950) ning nagu need tulenevad liikmesriikide ühesugustest riigiõiguslikest tavadest.
Põhiõigused või põhivabadused, mida kohaldatakse kohtueelse kinnipidamise suhtes ja sellise kinnipidamise alternatiivide suhtes, on määratletud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis järgmiselt:
– artikli 5 lõige 1: „Igaühel on õigus isikuvabadusele ja turvalisusele”;
– artikli 6 lõige 2: „Igaüht, keda süüdistatakse kuriteos, peetakse süütuks seni, kuni tema süü ei ole seaduse kohaselt tõendatud.”;
– artikli 5 lõike 1 punkt c: „seaduslik vahistamine või kinnipidamine, et tuua ta pädeva õigusvõimu ette põhjendatult kahtlustatuna õiguserikkumises või kui põhjendatult peetakse vajalikuks takistada õiguserikkumise toimepanekut või põgenemist pärast seda”.

[2] Euroopa Nõukogu soovitus, Rec(2006)13.

elukohaga, mis on ühenduse terminoloogias juba laialt kasutatav. Siiski tuleks selgitada, et elukoht peab olema seaduslik ja alaline. Sel eesmärgil tuleks arvesse võtta *de facto* asjaolud.

Kuna selle raamotsuse eesmärk on kohaldada kõige leebemaid sunnimeetmeid kahtlustatavate suhtes, kes vastasel juhul allutatakse kõige tõenäolisemalt eelvangistuse kohaldamisele, ei ole mõistlik muuta järelevalvemeetmeid käsitleva otsuse tunnustamine ja elluviimine teo kahepoolse karistatavuse kontrollimisest sõltuvaks. Tegelikkuses artikkel 14 ja artikli 15 lõike 1 punkt d, välja arvatud kahepoolse karistatavuse kontrollimise teatavad loetletud süüteoliigid, sätestavad selliselt keeldumise aluse, mis tuleneb sellest, et kahepoolne karistatavus puudub kõigi loetelus nimetamata süütegude puhul. Selle konkreetseks tulemuseks on kahtlustatava halvem kohtlemine, kuna kahepoolse karistatavuse puudumisel on tõenäolisem, et ta allutatakse eelvangistusele mittekinnipidamismeetme asemel, mida võidakse kohaldada selles liikmesriigis, kus vastav käitumine ei ole karistatav. Veelgi enam, määrates kindlaks kolmeaastase künnise teo kahepoolse karistatavuse kontrollimise välistamisele, tähendab artikli 14 lõike 1 kohaldamisalast selliste juhtumite väljajätmist, mille esinemine on tõenäoliselt sagedasem: vähem rasked kuriteod. Lõpuks peaks kahepoolse karistatavuse kontrollimine järk-järgult kaduma nende õigusaktide hulgast, mis põhinevad vastastikusel tunnustamisel.

Kahtlustatava parima kohtlemise tagamise eesmärgil ning kuni ulatusliku õigusakti vastuvõtmiseni menetluslike tagatiste valdkonnas oleks kohane sätestada vähemalt minimaalsed menetluslikud tagatised järelevalvemeetmete elluviimiseks/muutmiseks ning eelkõige sätestada kahtlustatava õigus olla nõuetekohaselt teavitatud temale arusaadavas keeles.

Seoses ülekandmise mehhanismiga ning uue viitega Euroopa vahistamismäärusele, on raportöör samal arvamusel, mis esitati 2007. aastal, kus viidati sõnaselgelt järelevalvemeetmete rikkumiste juhtudele ning vajadusele luua paralleelselt Euroopa vahistamismäärusega edastamise/üleandmise süsteem. Seega on viide Euroopa vahistamismäärusele tervitatav. Sellegipoolest on raportöör arvamusel, et väljaandev pädev ametiasutus peaks otsustama juhtumipõhiselt, kas järelevalvemeetme rikkumise korral tuleks kahtlustatav kinni pidada ja väljaandvale liikmesriigile välja anda.

Lisaks tuleks selgelt märkida, et hõlmata tuleb kõik süüteod (ilma künnist määratlemata). Seega tuleks Euroopa järelevalvekorralduse kohaldamisel laiendada Euroopa vahistamismäärust, nii et see hõlmaks kõiki süütegusid.